Gemeente Amsterdam

beleidskaders lood

Aan [redacted]
Van [redacted]@amsterdam.nl
Datum 20 februari 2018

Beste [redacted],

Inleiding

Deze notitie heeft tot doel om tot besluitvorming te komen over het loodbeleid van de gemeente Amsterdam. De inzichten over de risico's van loodverontreiniging in de bodem zijn veranderd en tegelijkertijd trekt het rijk zich terug als normerende instantie. Dat betekent dat we ons loodbeleid moeten herzien. Het loodbeleid laat zich niet versimpelen tot een enkele norm. Eventuele maatregelen zijn net zo goed afhankelijk van de situatie als van concentratie lood in de grond.
Daarom zijn in deze notitie ten behoeve van de besluitvorming en de communicatie daarover 2 scenario's uitgewerkt: Amsterdam schoon/ people en Amsterdam sober/profit.

Gezondheidskundige achtergrond

Lood in de bodem is vooral een risico voor jonge kinderen. Verhoogde loodgehalten in het bloed hebben een negatief effect op de ontwikkeling van de hersenen. Dat kan leiden tot een iq-puntenverlies.
De relatie tussen concentraties lood in de grond en iq-puntenverlies bij jonge kinderen is gebaseerd op een modelmatige benadering. Daarin speelt enerzijds de relatie tussen verhoogd loodgehalte in het bloed en iq-punten verlies en anderzijds de blootstellingsroute waardoor kinderen het lood binnenkrijgen. Verreweg de belangrijkste blootstellingsroute voor kleine kinderen is dat kinderen kleine hoeveelheden grond met lood binnenkrijgen. Dat lood wordt gedeeltelijk opgenomen in het bloed en leidt tot verhoogd concentraties Het nieuwe inzicht is dat een groter deel van het lood in het bloed wordt opgenomen waardoor lood bij lagere concentraties schadelijk is

Overzicht van circulerende 'normen' en richtwaarden bij wonen met tuin

Concentraties in mg/kg	betekenis
100	Bij deze concentratie treedt 1 iq-punt verlies op. De GGD beschouwt het als wenselijk om beneden deze concentraties te zitten. . De OD beschouwt deze waarde als norm voor 'duurzaam geschikt'
370	Bij deze concentratie treedt 3 iq punten verlies op. De GGD beschouwt dit als maximaal aanvaardbare concentratie. Bij hogere concentraties zouden maatregelen genomen moeten worden. De OD beschouwt deze concentratie als 'geschikt voor wonen met tuin'
530	Interventiewaarde. Bij deze concentratie wordt het maximaal toelaatbaar risiconiveau overschreden zoals dat in de Wbb is gedefinieerd. Boven deze concentratie is er - bij standaard blootstelling- sprake van spoedeisendheid
800	Zaans saneringscriterium: Zaanstad geeft gebruiksadviezen en gaat er van uit dat die leiden tot een reductie van de ingestie met 50%. In dat geval treedt het onaanvaardbare risico (3 iq-punten verlies) op bij concentraties van 800 mg/kg
975	Het huidig saneringscriterium voor Amsterdam
1050	Uit de mkba blijkt dat een reductie van ingestie van 60% haalbaar is bij gerichte communicatie. Bij 60% effectiviteit treedt het onaanvaardbaar risico pas op bij concentraties hoger dan 1050
1350	Het saneringscriterium voor

Uit bovenstaande tabel vallen enkele dingen op:

- De GGD bepaalt nu wat aanvaardbaar is en wat wenselijk (1 en 3 iq-punten verlies). Voorheen kwam de normering van het rijk;
- De OD baseert zich op de normen van de GGD voor de beoordeling geschikt of duurzaam geschikt;
- Het is niet helemaal duidelijk welke consequentie wordt verbonden aan het overschrijden van de 370 mg/kg. Tussen 100 en 370 gelden gebruiksadviezen, maar boven de 370 ook;
- Nu lopen 2 normstelsels door elkaar (GGD en Wbb) . De interventiewaarde wijzigt niet mee met de veranderende inzichten;
- Het gebruik en de effectiviteit van gebruiksadviezen zijn van groot belang voor de 'normen'. Het gaat dan om de hoeveelheid grond die kinderen naar binnen krijgen;
- Alles bij elkaar lijkt het effe dat de veilige waarde voor lood in de loop van de jaren wordt teruggeschroefd van 1350 mg/kg naar 100 mg/kg. Dat betekent nogal wat 90% van vooroorlogs Amsterdam valt in deze range.

Scenario Amsterdam sober

Dit scenario kan gezien worden als een voortzetting van het huidig beleid waarbij de nieuwe gezondheidskundige inzichten zijn toegepast. Het huidig beleid kenmerkt zich door pragmatisme, soberheid en eigen verantwoordelijkheid. De gemeente heeft een terughoudend saneringsbeleid omdat bodemverontreiniging slechts een zeer beperkte invloed heeft op de leefbaarheid en gezondheid van de inwoners. Het geld kan doelmatiger worden gebruikt om andere milieuproblemen (luchtkwaliteit) of maatschappelijke problemen op te lossen. In onderstaande tabel worden verschillende handelingsperspectieven geschetst voor Amsterdam sober

Situatie	Maatregel
Bestaande bebouwing met tuin	• Amsterdam geeft algemene publieksvoorlichting om blootstelling aan lood te beperken; • Amsterdam werkt een subsidieregeling uit. Bij tuinen met concentratie>800 wordt onder bepaalde voorwaarden subsidie verleend. Maximaal is hier € 400.000 beschikbaar
Plaatsen waar veel kinderen komen	• Amsterdam geeft gerichte voorlichting; • Amsterdam inventariseert plekken met verhoogde risico's • Bij conc> 100 en onverhard: gericht gebruiksadvies • Bij conc> 370 en onverhard: maatregelen.
Gebiedsontwikkeling	• De grond die bij bouwrijp maken wordt toegepast in de tuinen heeft een maximale concentratie van 100 mg/kg; • Als geen ophoging nodig is worden de tuinen opgeleverd met max 800 mg/kg
Buowvergunningen	• Bij concentraties tussen de 100 en 800 geeft de OD een bouwvergunning met gebruiksadvies/ beperking; • Bij concentraties> 370 wordt sanering voorgeschreven
Verkoop vastgoed	• Bij concentraties tussen 100 en 800 wordt het vastgoed verkocht met gebruiksadvies. Bij concentraties > 800 wordt gesaneerd.

Bovenstaande tabel gaat uit van 'normale' stadstuinen van enkele tientallen tot enkele honderden vierkante meter. Bji patio's en kleine binnentuinen spelen andere afwegingen.

Scenario Amsterdam schoon

Situatie	Maatregel
Bestaande bebouwing met tuin	• Amsterdam geeft intensieve algemene en gerichte publieksvoorlichting om blootstelling aan lood te beperken; • Amsterdam werkt een royale subsidieregeling uit. Bovendien faciliteren we door gratis onderzoek en milieukundige begeleiding uit te laten voeren via ons raamcontract. De grond kan gratis worden gebracht. Beperkte subsidie is mogelijk vanaf 370, volledige subsidie vanaf 800.
Plaatsen waar veel kinderen komen	• Amsterdam geeft gerichte voorlichting; • Amsterdam inventariseert plekken met verhoogde risico's • Bij conc> 100 en onverhard: gericht gebruiksadvies/ eventuele maatregelen faciliteren (subsidie) • Bij conc> 370 en onverhard: maatregelen
Gebiedsontwikkeling	• Uit te geven grond in de tuinen heeft een maximum loodconcentratie van 100 mg/kg tot 1,0 m diepte
Buowvergunningen	• Bij concentraties tussen de 100 en 370 geeft de OD een bouwvergunning met gebruiksadvies/ beperking; • Bij concentraties> 370 wordt sanering voorgeschreven
Verkoop vastgoed	• Bij concentraties tussen 100 en 370 wordt het vastgoed verkocht met gebruiksadvies. Bij concentraties > 370 wordt gesaneerd.

Afwegingscriteria

Gezondheid
Effect maatregel op blootstelling en iq-puntenverlies in de bevolking

Kosten
Voor gemeente en bevolking

Duurzaamheid
Productie afval, gebruik grondstoffen, verkeer, stof, geluid

Juridische risico's G&O/Amsterdam
Claims wegens (late) beleidswijziging

Bestuurlijke risico’s
Uitlegbaarheid

Uitvoerbaarheid
Capaciteit markt en gemeentelijk apparaat

Met vriendelijke groet,

5.1, 2,5.1, 2, e
Planbegeleider/adviseur bodem